

at jeg burde have ſagt mit ſidſte Ord (Kofod: Det næſtſidſte Ord!). Det næſtſidſte Ord er det, ſom ligger i dette Forſlag. Det er ubetinget det ſidſte Ord paa dette Stadium i Folkethinget, under alle Former der. Dertil er denne Sag drøftet nok. Men det er ikke det Sidſte, det har jeg tidt nok ſagt baade i Erklæringen og paa anden Maade, og det er høiſt beſynderligt fra det ærede Medlems Standpunkt at ville forlange, at jeg ſkulde kunne ſige mit ſidſte Ord, enten ſinantſkielt eller militært, naar der udtryffeligt maa ønskes at være et Spillerum til begge Sider i Vallesudvalget baade med Henſyn til de ſinantſkielle og de militære Indrømmelſer. Det ærede Medlem fra Stege hørte ſig ſvært i Debatten, da han kom til at omtale mine Kolleger i Udvalget. Da red han den høie Fejt, og han endte tilſidſt med en parlamentarisk, viſtnok neppe tilladelig Uttring om, at han betragtede dem ſom parlamentarisk utilregnelige. Jeg ſkal ikke miſunde det ærede Medlem dette Ridderſind, men jeg ønsker dog at omtale dette Spørgſmaal noget nærmere. Vi fire Medlemmer af Udvalget have i god Forſtaaelse og med Alvor drøftet Sagen efter vore Øner, — det er naturligvis ikke det ærede Medlems Øner, havde vi haat dem, vare vi maatte komme endnu videre, — men i de mange Maaned, hvor det ærede Medlem ikke var tilſtede, ſøgte vi Andre at frembringe, hvad vi kunde frembringe, og lyttede til hvert Wiſdomsord fra hans Meningsfællers Læber, ofte vare de tauſe nok. Naar vi nu have naaet et Reſultat, ſom det ærede Medlem ikke ganſte billiger, men ſom han ikke har bidraget til at hjælpe os til, forekommer det mig heldigere, om det ærede Medlem havde været noget mere ſtaansom, navnlig iſølge den Stilling, han perſonlig har været nødt til at indtage i denne Samling, ſom jeg forøvrigt ikke kan bebreide ham. Naar det ærede Medlem mener, at vi ſkulde være utilregnelige, fordi vi ere komne med dette hans Forſlag, ſom vi have adopteret i alle Hovedpunkter, ſaa vil jeg ſpørge det ærede Medlem, naar han nu ſammenſtiller Medlemmerne for Preſtø Amtſ 6te Valgkreds (Bojfen) og for Preſtø Amtſ 4de Valgkreds (S. Pedersen) med hinanden — det turde være tilladt — hvor var da Medlemmet for Preſtø Amtſ 4de Valgkreds, da Medlemmet for Preſtø Amtſ 6te Valgkreds gif en anden Bei i 1875, og hvor var Medlemmet for Preſtø Amtſ 4de Valgkreds i 1877—78? Hvem var mere eller mindre tilregnelig der? Hvad de to øvrige Medlemmer angaar, ſaa forſtaar jeg ogſaa det ærede Medlems mindre Velvillie overfor dem; thi de afløſte to af hans tilregnelige fra 1875, 1877 og 1878. Men Et turde jeg dog gjøre det ærede Medlem opmærksomt paa, og det behøve de Herrer ikke noget meget fint Ord for at forſtaa, og det er, hvad det ærede Medlem for Skanderborg Amtſ 2den Valgkreds (S. Sørensen) mindede de Herrer

om, nemlig hvad der egentlig var deres Henſigt med det Nationale — ſaaledes forſtod jeg ham — med de mange Ræmpe- og Solger Danſte Viſer, naar de end ikke kunne følge ham i dette hans Forſlag med Henſyn til Hærens Ordning. Det kunne de Herrer overveie, og jeg kan ikke negte, at jeg nok havde Lyſt til i Forbindelſe med, hvad det ærede Medlem for Skanderborg Amtſ 2den Valgkreds udtalte, at bede de to ærede Medlemmer, ſom jeg har talt om, hvis de engang møde en Grundtvigianer — jeg mener ikke dermed en af de Pittengryn, ſom ere ferniserede over med den Slags grundtvigianſt Jernis, ſom man kan faae tilkjøbs i enhver grundtvigianſk Butik for 5 Ore; men jeg mener en af de Grundtvigianere, ſom jeg har kjendt i mine unge Dage, Mændene med det varme Hjerte og det ſtore Syn og den kraftige Villie —, ſaa vilde jeg alſaa, ſiger jeg, gjerne bede dem om at ſpørge ham, om han ikke troede, at det var paa Tide nu, at ſaadanne Mænd kom til at tænke paa, at Rigsdagen, ſom dog vel er Danmarks første Høifole, ved Seiligheder ſom denne havde Brug for endel af ſaadanne Kræfter. — Jeg vilde ikke have Noget imod, at de Herrer ſpurgte Høifoler og Friſtøler, naar de træffe dem, forſaaavidt det er Høifind og Fribaarenhed og Willieſtyrke, de ſøge at udvillie, om det ikke var paa Tide, at man fik dette kraftigere udtrykt i det offentlige Liv. — Endnu har jeg Et til det ærede Medlem for Stege (Bojfen), og det er angaaende Slutningen af hans Ord til mig om min Henvendelſe, min Forklaring til hans ærede Meningsfæller. Det tror jeg ikke, at han har forſtaaet rigtig. Jeg yttrede da ſom ſaa, for at afværge enhver Miſforſtaaelse og for at borttage endog enhver Skingrund for de Herrer til at ſtemme imod dette Forſlag — en Afſtemning, ſom, det gjentager jeg, efter min ſulde Overbeviſning vil følge dem gennem Aaringer —, at, naar de Herrer udtalte, at de ikke kunde ſtemme for det, fordi jeg ved dette Forſlag for mit eller mine Meningsfællers Vedkommende havde ſagt det ſidſte Ord, vilde jeg meget vel kunne forſtaa den Opfattelſe, at de Herrer, der fra den Side mulig enedes med os om at ſtemme for dette Forſlag for at faae Sagen videre, vedbleve at være i Forſtaaelse med os paa dette hovedvigtige Punkt, og fremdeles enedes med os om, hvorvidt de troede i Landets og Befolkningens Interelſe at kunne gaa for at naae til Sagens Afgjørelſe nu. — Jeg henvendte ikke dette til alle Medlemmer af det ærede Medlems Parti; jeg henvendte mig ikke til de ærede Medlemmer, hvis politiſke Betragtning det er at gjøre ſaa Tidt ſom muligt og faae ſtore og ſmaa Sager til at falde — denne Politik er jo parlamentarisk tilladelig, ſelv om den danner en underlig Kontraſt til den indvundne Erfaring i de ſenere Aar —, jeg henvendte mig heller ikke til dem, der have en underlig Eilbøielighed for Alt, hvad der synes ſaadan at ligne Mu-